

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 6 oktober 2023
(OR. en)

13632/23

LIMITE

JAI 1237
COPEN 337
RELEX 1115
IPCR 59
COJUR 49

NOTA

---

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	6458/23, 9315/23
Betreft:	De justitiële respons en de strijd tegen de straffeloosheid met betrekking tot misdrijven gepleegd in verband met Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne – Stand van zaken

---

Voor de delegaties gaat hierbij een nota van het voorzitterschap over bovengenoemd onderwerp.

De justitiële respons en de strijd tegen de straffeloosheid met betrekking tot misdrijven gepleegd in verband met Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne – Stand van zaken

Het Spaanse voorzitterschap is diep bezorgd over de ernstige gevolgen van Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Overeenkomstig het door de vorige voorzitterschappen uitgezette traject wil het Spaanse voorzitterschap informatie verstrekken over de meest recente initiatieven op Europees niveau inzake de bestrijding van straffeloosheid, met bijzondere aandacht voor de activiteiten die sinds de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 8 en 9 juni 2023 hebben plaatsgevonden.

Tijdens zijn bijeenkomst van 29 en 30 juni 2023 verklaarde de Europese Raad dat de EU vastbesloten blijft ervoor te zorgen dat Rusland volledig ter verantwoording wordt geroepen voor zijn aanvalsoorlog tegen Oekraïne. De Europese Raad sprak zijn tevredenheid uit over de vorderingen met de oprichting van het Internationaal Centrum voor de vervolging van het misdrijf agressie tegen Oekraïne (ICPA). De Europese Raad maakte de balans op van de inspanningen om een tribunaal voor de vervolging van het misdrijf agressie tegen Oekraïne op te richten, met inbegrip van het werk in de kerngroep, en riep ertoe op de werkzaamheden voort te zetten. De Europese Raad was ook ingenomen met de totstandbrenging door de Raad van Europa van het register van de schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne, en riep ertoe op de werkzaamheden voort te zetten.

Het ICPA, dat bij Eurojust is ondergebracht, is op 3 juli 2023 officieel begonnen met zijn werkzaamheden in Den Haag. Het werd geopend door de voorzitter van Eurojust, de Europese commissaris voor Justitie, de procureur-generaal van Oekraïne, de aanklager van het Internationaal Strafhof (ICC), de assistent-procureur-generaal van de VS en de minister van Justitie van Nederland. In september ging het ICPA daadwerkelijk aan de slag.

Eurojust ondersteunt via het ICPA lopende onderzoeken naar het misdrijf agressie. Een aantal Oekraïense aanklagers en een aantal aanklagers uit de lidstaten die betrokken zijn bij het gemeenschappelijk onderzoeksteam (GOT) voor vermeende ernstige internationale misdrijven in Oekraïne, zullen fulltime of parttime deelnemen aan het ICPA. Het parket van de aanklager van het ICC, dat deelneemt aan het GOT¹, zal ook nauw bij het ICPA betrokken zijn, om ervoor te zorgen dat de onderzoeken nauw op elkaar zijn afgestemd. De Amerikaanse autoriteiten werken samen met leden van het GOT op basis van een memorandum van overeenstemming en verstrekken informatie en bewijsmateriaal via een speciale aanklager voor het misdrijf agressie, die tijdelijk is gedetacheerd bij Eurojust. Sommige landen, zowel lidstaten die niet deelnemen aan het GOT als derde landen, hebben technische expertise (bijvoorbeeld militaire analyse) of financiering aangeboden. Eurojust en de leden van het GOT bepalen momenteel de precieze behoeften en het kader waarin deze steun gegoten moet worden.

Op 11 september 2023 kwamen de ministers van Justitie van de lidstaten en de waarnemende staten van de Raad van Europa bijeen in Riga (Letland) op de conferentie "On the Path to Justice for Ukraine: Advancing Accountability, Reuniting Children with their Families, and Supporting the Resilience of its Justice System", om de gevolgen van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne aan te pakken. Daar benadrukten zij nogmaals hun vastbeslotenheid om de rechtspleging en de eerbiediging van het internationaal recht te bevorderen. Zij spraken hun waardering uit voor de instelling van het register van de schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne onder het uitgebreid gedeeltelijk akkoord van de Raad van Europa. Ook de commissaris voor Justitie, de voorzitter van Eurojust en de directeur van het EU-Bureau voor de grondrechten woonden de conferentie bij.

Op 12 september 2023 hield de Conferentie van deelnemers aan het schaderegister in Riga haar tweede vergadering, gewijd aan financiële kwesties en de procedure om de raad van bestuur te benoemen. De Europese Unie heeft een aanzienlijke vrijwillige bijdrage geleverd aan de kosten van het opzetten van het register. Het budget wordt gevormd door jaarlijkse bijdragen van de deelnemende staten en vrijwillige bijdragen.

---

¹ Europol neemt sinds 5 oktober 2023 ook deel aan het GOT.

Het voorzitterschap wil graag de werkzaamheden van Eurojust met betrekking tot de gegevensbank voor bewijsmateriaal van internationale kernmisdrijven (Ciced) bij Eurojust benadrukken.

Eurojust nam de nieuw opgerichte Ciced op 23 februari 2023 in gebruik. Deze justitiële databank is toegesneden op het verzamelen, analyseren en opslaan van bewijs over internationale kernmisdrijven zoals genocide, misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en daarmee verband houdende misdrijven. Hiermee kan Eurojust nationale justitiële autoriteiten ondersteunen bij het in kaart brengen van bewijsmateriaal dat zich in een ander land bevindt en dat relevant kan zijn voor hun eigen onderzoek.

Met de derde ontwikkelingsfase in zicht, bevindt de Ciced zich op een cruciaal punt. De functies voor veilige opslag en overdracht zijn voltooid en Eurojust werkt nu aan de analytische functie die in de zomer van 2023 door de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is goedgekeurd. Met deze analytische functie kan Eurojust de ontvangen informatie verder analyseren, verbanden leggen en de lidstaten feedback geven. Eurojust verwacht uiterlijk in november 2023 de technische uitvoering van deze analytische component te hebben afgerond. Het is uitermate belangrijk dat alle lidstaten, of ze nu wel of niet lid zijn van het GOT, bewijsmateriaal invoeren in de databank.

Er is ook vooruitgang geboekt met de EU-wetgeving over schendingen van beperkende maatregelen van de EU, en over confiscatie.

De eerste dialoog over het voorstel voor een richtlijn betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen vond plaats op 13 juni, de tweede op 3 oktober 2023.

De eerste twee trialogen over het voorstel voor een richtlijn betreffende de definitie van strafbare feiten en sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie vonden plaats op respectievelijk 12 juli en 26 september 2023.